

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 58/16
Luxemburg, 7 iunie 2016

Hotărârea în cauza C-47/15
Sélina Affum/Préfet du Pas de Calais et Procureur général de la Cour
d'appel de Douai

„Directiva privind returnarea” se opune posibilității ca, înainte de a fi supus procedurii de returnare, un resortisant dintr-o țară non UE să fie încarcerat doar pentru motivul intrării sale ilegale pe teritoriul unui stat membru pe la o frontieră internă a spațiului Schengen

Soluția este aceeași și atunci când resortisantul respectiv, care se află în situație de simplu tranzit pe teritoriul statului membru în cauză, este prins cu ocazia ieșirii sale din spațiul Schengen și când face obiectul unei proceduri de readmisie către statul membru de unde vine

Directiva privind returnarea resortisanților țărilor terțe („Directiva privind returnarea”)¹ instituie norme și proceduri comune aplicabile în statele membre pentru îndepărtarea de pe teritoriul lor a resortisanților unor țări non UE aflați în situație de ședere ilegală.

Directiva prevede adoptarea, cu privire la orice resortisant al unei țări non UE aflat în situație de ședere ilegală, a unei decizii de returnare care reprezintă, în principiu, începutul unei perioade de returnare voluntare urmate, dacă este necesar, de o măsură de îndepărtare forțată.

În cazul în care nu are loc o reîntoarcere voluntară, directiva impune statelor membre să efectueze o îndepărtare forțată utilizând măsuri cât mai puțin coercitive. Statul membru poate proceda la reținerea persoanei în cauză, pentru o durată care nu poate depăși în niciun caz 18 luni, numai în cazul în care există riscul ca îndepărtarea să fie compromisă.

Dreptul francez prevede că resortisanții țărilor non UE pot fi sancționați cu o pedeapsă de un an închisoare dacă au intrat ilegal pe teritoriul francez. Pe de altă parte, în Franța, o persoană împotriva căreia există unul sau mai multe motive plauzibile de a bănui că a săvârșit sau a încercat să săvârșască o infracțiune sancționată cu pedeapsa închisorii poate fi privată temporar de libertatea sa pentru a fi menținută la dispoziția anchetatorilor („reținerea”).

La 22 martie 2013, doamna Affum, de cetățenie ghaneză, a fost prinsă de poliția franceză la punctul de intrare în tunelul de sub Canalul Mânecii, în timp ce se afla la bordul unui autobuz care circula dinspre Ghent (Belgia) în direcția Londra (Regatul Unit). Prezentând un pașaport belgian cu fotografia și numele unei terțe persoane și neavând asupra sa niciun alt document de identitate sau de călătorie pe numele său, a fost reținută, într-o primă fază, pentru intrare ilegală pe teritoriul francez. Autoritățile franceze au solicitat apoi Belgiei să o readmită pe teritoriul său.

Dat fiind că doamna Affum a contestat legalitatea plasării sale în stare de reținere, Cour de cassation (Franța) solicită Curții de Justiție să stabilească dacă, în temeiul „directivei privind returnarea”, intrarea ilegală a unui resortisant dintr-o țară non UE pe teritoriul național poate fi sancționată cu pedeapsa închisorii.

În hotărârea sa pronunțată astăzi, Curtea amintește mai întâi jurisprudența sa Achughbabian² care este vizată în mod special de cererea Cour de cassation. Potrivit acestei jurisprudențe, „**Directiva privind returnarea**” se opune oricărei reglementări a unui stat membru care permite

¹Directiva 2008/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele și procedurile comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală (JO L 348, p. 98). Această directivă nu se aplică Danemarcei, Regatului-Unit și Irlandei.

² Hotărârea Curții din 6 decembrie 2011, *Achughbabian* (C-329/11), a se vedea comunicatul de presă nr. [133/11](#).

deținerea unui resortisant al unei țări non UE pentru ședere ilegală, pentru care procedura de returnare stabilită prin această directivă nu a fost încă finalizată. Potrivit aceleiași jurisprudențe, directiva permite totuși deținerea unui asemenea resortisant în condițiile în care a făcut în prealabil obiectul acestei proceduri și continuă să se afle în situație de ședere ilegală pe teritoriul statului membru fără un motiv justificat³. Pe de altă parte, directiva nu se opune nici luării în custodie publică administrativă în vederea determinării caracterului legal sau ilegal al șederii resortisantului unei țări non UE.

Curtea constată apoi că intrarea ilegală constituie una dintre împrejurările de fapt care poate conduce la șederea ilegală în sensul „Directivei privind returnarea”. **Directiva este deci aplicabilă unui resortisant al unei țări non UE care, precum doamna Affum a intrat ilegal** pe teritoriul unui stat membru și care, din acest motiv, este considerat că se află în situație de ședere ilegală pe acel teritoriu. În consecință, un asemenea resortisant trebuie să fie supus procedurii de returnare prevăzute de directivă în vederea îndepărtării sale, iar aceasta atât timp cât șederea sa nu a fost, eventual, regularizată.

Curtea arată în plus că excepțiile prevăzute de directivă⁴ nu permit statelor membre să sustragă un resortisant precum doamna Affum din domeniul de aplicare al directivei pentru motivul că resortisantul respectiv a trecut ilegal o frontieră internă a spațiului Schengen (în speță frontiera franco-belgiană) sau că a fost reținut cu ocazia tentativei sale de a părăsi acest spațiu (Regatul-Unit nefăcând într-adevăr parte din spațiul Schengen).

Pe de altă parte, faptul că doamna Affum face obiectul unei proceduri de readmisie în statul membru de unde venea (Belgia) nu face directiva inaplicabilă în cazul său. Astfel, readmisia are doar efectul de a transfera obligația de aplicare a procedurii de returnare către statul membru însărcinat cu preluarea resortisantului (în speță, Belgia). A încarcera resortisantul dintr-o țară non UE aflat în situație de ședere ilegală ar întârzia declanșarea acestei proceduri și îndepărtarea sa efectivă și ar aduce astfel atingere efectului util al directivei.

În sfârșit, situația de simplu tranzit a doamnei Affum nu împiedică aplicarea directivei: astfel, un resortisant dintr-o țară non UE care se află la bordul unui autobuz fără a îndeplini condițiile de intrare este, în mod evident, prezent pe teritoriul statului membru respectiv (în speță, Franța) și se află astfel în situație de „ședere ilegală” în sensul directivei, aceasta neprevăzând vreo condiție privind durata minimă de prezență sau privind intenția de a rămâne pe teritoriul respectiv.

Întrucât directiva este aplicabilă doamnei Affum, aceasta nu poate fi încarcerată doar pentru motivul intrării sale ilegale pe teritoriul francez înainte de a fi supusă procedurii de returnare. Or, autoritățile franceze nici nu au declanșat măcar această procedură.

Curtea hotărăște așadar că, pentru aceleași motive ca cele expuse în jurisprudența sa Achughbabian, statele membre nu pot permite doar pentru motivul unei intrări ilegale, care conduce la o ședere ilegală, detenția resortisanților țărilor non UE pentru care procedura de returnare stabilită prin directivă nu a fost încă finalizată, întrucât o asemenea detenție este susceptibilă să împiedice aplicarea acestei proceduri și să întârzie returnarea, aducând astfel atingere efectului util al directivei. Curtea precizează că aceasta nu exclude totuși facultatea statelor membre de a sancționa cu pedeapsa închisorii comiterea altor infracțiuni decât cele care țin exclusiv de împrejurarea unei intrări ilegale, inclusiv în situații în care procedura de returnare nu a fost încă finalizată.

³ Într-o altă hotărâre, Curtea a precizat că directiva nu se opune nici aplicării unei pedepse cu închisoarea unui resortisant al unei țări non UE aflat în situație de ședere ilegală, atunci când s-a aplicat procedura de returnare iar resortisantul reîntră pe teritoriul statului membru cu încălcarea unei interdicții de intrare. (Hotărârea Curții din 1 octombrie 2015, *Celaj*, C-290/14, a se vedea comunicatul de presă nr. [112/15](#)).

⁴ Potrivit directivei, statele membre pot decide să nu aplice directiva resortisanților țărilor non UE care fac obiectul unui refuz de intrare, în conformitate cu articolul 13 din Codul Frontierelor Schengen, sau care sunt reținuți sau prinși de către autoritățile competente în cazul unei treceri ilegale pe cale terestră, maritimă sau aeriană a frontierei externe a unui stat membru și care nu au obținut ulterior o autorizație sau un drept de ședere în statul membru respectiv.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708